

(НЕ)ВІДОМІ ВОЛИНЯНКИ

**НАТАЛЕНА АНДРІАНІВНА
КОРОЛЕВА
(1888–1966)**

докторка археології,
художниця, письменниця,
актриса і оперна співачка. Під
час Першої світової війни –
сестра милосердя.
Нагороджена солдатським
хрестом «За храбрость»

Наталéна Королéва (3 березня 1888, монастир Сан Педро де Карденья^[es], Кастрільйо-дель-Валь, провінція Бургос, Королівство Іспанія — 1 липня 1966, Мельник, Чехословаччина) — українська письменниця, лексикограф, єгиптолог, археолог і театральна актриса. Графиня. Походить з роду Домонтовичів.

Повне її ім'я, за іспанським звичаєм, — Кармен-Альфонса-Фернанда-Естрелья-Наталена. Мати майбутньої письменниці, графиня Марія-Клара де Кастро Ласерда Медінаселі (зі старовинного іспанського роду Ласерда), померла пологами. Батько Наталени, польський граф Анджей Єжи Дунін-Борковський, займався археологією, жив переважно у Франції. Родовий маєток його матері Теофілі з литовського роду Домонтовичів розташовувався у селі Великі Борки на Волині. Батько Анджея Єжи Дуніна-Борковського, Адам Дунін-Борковський, загинув під час польського повстання 1863 року, його майно конфіскував царський уряд.

Наталену одразу після народження взяла до себе у село Великі Борки на Волині бабуся Теофіля, у якої дитина жила до 5 років. Після смерті бабусі дівчинку забрав до Іспанії дядько з боку матері Еухеніо, старшина королівської гвардії, згодом католицький священник. Там нею опікувалась також тітка Інес. Наталену віддали на виховання в монастир Нотр-Дам де Сіон у французьких Піренеях, де вона пробула майже 12 років. Пізніше Наталена з великим пієтетом згадувала монастир Нотр-Дам, де формувалась як особистість, вчилася добру, милосердю, самопожертві. Студювала мови, філософію, історію, археологію, медицину,

музику, співи. Часто вона бувала у своїх іспанських родичів, вчилася їздити верхи, фехтувати, стріляти.

Приїхавши з Києва до Праги, Наталена Королева на замовлення міністерства освіти уклала невеличкий шкільний чесько-український словник, який вийшов під редакцією професора Степана Смаль-Стоцького. Пізніше — великий (понад 30 арк.) французько-український словник (залишився недрукованим).

Писати художні твори українською мовою почала з 1919 року за порадою В. Короліва-Старого. Перше оповідання українською мовою «Гріх (з пам'ятної книжки)» було надруковано у віденському українському тижневику «Воля» 15 січня 1921 р. за підписом «Н. Ковалівська-Короліва». З того часу понад 20 років усі західноукраїнські, буковинські, закарпатські українські журнали, а також журнали, що виходили в Чехо-Словаччині, вміщували її твори. Вона принципово не відмовляла жодній редакції у друкуванні своїх творів, тому її ім'я зустрічаємо в досить строкатому списку української періодики.

У середині 1930-х — на початку 1940-х років виходять книжки Н. Королевої, що принесли їй широке визнання і популярність: збірка легенд «Во дні они» (1935), повісті «1313» (1935), «Без коріння» (1936), збірка оповідань «Інакший світ» (1936), повісті «Предок» (1937), «Сон тіні» (1938), «Легенди старокиївські» (1942—1943).

Після війни у Чикаго випущено її повість «Quid est veritas?» (1961), завершену ще в 1939 році.

У грудні 2010 року у Львові презентували книжку Наталени Королевої, до якої увійшли твори «Предок» та «Без кінця».